

V Česku vrcholí 30. ročník Týdnů pro duševní zdraví, zlepšuje se duševní gramotnost a chystá se i lepší prevence sebevražd

Již celých třicet let se v Česku konají Týdny pro duševní zdraví, které jsou největší českou multižánrovou osvětovou a destigmatizační kampaní v oblasti duševního zdraví.

„Do jubilejního 30. ročníku se zapojilo celkem 44 různých organizací v 56 městech. Celkem uspořádaly 220 akcí – besed, divadelních a hudebních vystoupení, filmových projekcí, happeningů, výstav, workshopů, přednášek pro odbornou i laickou veřejnost, konferencí a vzdělávacích školení i neformálních setkávání lidí s duševním onemocněním,“ popisuje Slavomíra Pukanová, koordinátorka projektu Destigmatizace z Národního ústavu duševního zdraví. Zakladatelem akce je nezisková organizace Fokus v Praze (původně Sdružení Fokus), postupně se přidávaly další organizace v regionech celé ČR. V roce 2018 FOKUS ČR uzavřel partnerství s Národním ústavem duševního zdraví a Iniciativou NA ROVINU a nyní pod společnou záštitou šíří myšlenku a hodnoty Týdnů pro duševní zdraví dál.

„Kampaň TDZ je jedinečná v tom, že díky autonomii jednotlivých pořadatelských organizací a jejich kreativitě vzniká unikátní žánrově pestrá nabídka akcí, které už léta přitahují lokálně místní publikum. Díky odborné záštitě a promyšlenému zacílení se daří zvyšovat povědomí o tématu duševního zdraví i nemoci,“ říká Jan Mácha, předseda FOKUS ČR, z.s. Mnohé akce podpořily svou aktivní účastí v programu známé osobnosti, například divadelní a filmová herečka Sabina Králová, nebo herečka Gabriela Filippi se svým Léčivým divadlem Anastasia. Již tradičně podporuje Týdny pro duševní zdraví i herečka Simona Babčáková.

Lídři světových destigmatizačních programů v Praze

Ačkoliv se za 30 let existence Týdnů pro duševní zdraví povědomí veřejnosti o této problematice zlepšilo, stigmatizace lidí s duševním onemocněním v Česku bohužel stále přetrvává. V rámci reformy psychiatrie proto běží projekt Destigmatizace a jeho iniciativa NA ROVINU, která cíleně pracuje například s lékaři, kteří v ČR bohužel vykazují stigmatizační postoje. „V šetření mezi 1200 lékaři se například ukázalo, že 36,4 % lékařů v primární péči si myslí, že nikomu, kdo měl v minulosti duševní problémy, by neměla být svěřena veřejná funkce, pouze 18 % si myslí, že většině žen, které byly v minulosti pacientkami v psychiatrické léčebně, může být s důvěrou svěřeno dítě na hlídání, a 23,5 % si myslí, že lidem s duševním onemocněním by neměla být svěřována jakákoli zodpovědnost,“ upozorňuje PhDr. Petr Winkler, vedoucí výzkumného programu Sociální psychiatrie v NUDZ.

Česko se tak proto s iniciativou NA ROVINU připojilo k vyspělým zemím, které realizují celonárodní programy zaměřené na snižování stigmatizace a diskriminace lidí s duševním onemocněním a na zvyšování gramotnosti v oblasti duševního zdraví. Lídři těchto programů z celého světa - od Nového Zélandu a Austrálie, přes Evropu až po Severní Ameriku - se 16. 10. setkají na konferenci NA ROVINU v Anežském klášteře. V dalších dnech pak budou v Praze pokračovat v pracovním setkání v rámci Global Anti-Stigma Alliance.

Odborná publikace mapuje sebevražednost

Program Týdnů pro duševní zdraví probíhá každoročně od 10. září do 10. října tedy dne, který je Světovým dnem pro duševní zdraví. Světová zdravotnická organizace (WHO) letos stanovila jako hlavní téma tohoto dne Prevenci sebevražd. Ministerstvo zdravotnictví spolu s Národním ústavem duševního zdraví připravily Národní akční plán prevence sebevražd a právě 10. října pak vychází publikace s názvem Situační analýza prevence sebevražd v České republice, kterou obě instituce připravily spolu se Světovou zdravotnickou organizací a Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS).

„Publikace obsahuje řadu analýz, které pomohly formulovat Národní akční plán prevence sebevražd. Kromě toho, že jsme ji využili jako podklad pro zmíněný plán, vychází nyní dvojjazyčně pod záštitou WHO. Dokument může sloužit jako inspirace pro státy v regionu, které se zatím na národní úrovni k prevenci sebevražd nepřihlásily a neví, jaké podklady by mohly být relevantní,“ říká Alexandr Kasal z NUDZ, který vznik publikace koordinoval.